

7/6061

**T.C.**  
**ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**  
**Strateji Geliştirme Başkanlığı**

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610  
Konu : Çanakkale Milletvekili  
M.Serdar SOYDAN'ın  
Yazılı Soru Önergesi

2106

.../.../2012  
18 Mayıs 2012

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

İlgi: a) TBMM Başkanlığının 16.04.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00.02-99723 sayılı yazısı.  
b) Başbakanlığın 20.04.2012 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-1198/1806 sayılı yazısı.

Çanakkale Milletvekili M.Serdar SOYDAN'ın Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri, TBMM 7/6061 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAŞKAKTAR  
Bakan

EK :  
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

DAĞITIM:  
Gereği:  
TBMM Başkanlığına

Bilgi:  
Başbakanlığa

**ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ  
SAYIN M.SERDAR SOYDAN'IN  
TBMM 7/6061 ESAS SAYILI  
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT  
SORULAR VE CEVAPLARI**

**SORULAR :**

Çanakkale, Asya ve Avrupa'nın Ege Denizi ile birbirinden ayrıldığı benzersiz coğrafyada, binlerce yıllık tarihi zenginliği kültürlerinde barındırmış, efsanelere ve mitolojik hikayelere ev sahipliği yapmış ülkemizin nadide illerinden birisidir.

İlimiz sınırları içerisinde bulunan Biga Ovası, bölgede en verimli tarım arazilerini bünyesinde barındıran, tarım ve hayvancılık potansiyeli açısından gelişmiş bir bölgedir.

Tarihiyle, kültürüyle, coğrafyasıyla, toprağıyla, havasıyla ve suyuyla herkesin yaşamaya özendiği, dünyanın dört bir yanında milyonlarca turistini ziyaret etmekten keyif aldığı ülkemizin oksijen deposu olan tek bölgemiz olan Çanakkale, Biga Ovası ve Kazdağları ne yazık ki plansız ve çarpık sanayileşme sonucu ciddi tehdit altındadır.

Bu doğrultuda;

1- Çanakkale ilinde halen kurulu bulunan termik santrallerin toplam gücü ne kadardır, bu güç Türkiye deki kurulu termik santral gücünün yüzde kaçındır, mevcut santrallere ilave kurulması planlanan termik santral var mıdır, var ise planlanan toplam güç miktarı ne kadardır? Bölgeler ve iller bazında değerlendirildiğinde muhteşem bir doğal güzelliğe sahip olan Çanakkale bölgesinde mevcut kurulu bulunan ve kurulması düşünülen termik santral gücü akılcı mıdır?

2-Çanakkale'de kurulu bulunan termik santrallerle ilgili tüm ÇED raporları tamamlanmış mıdır, tamamlanmadı ise santraller nasıl işletilmektedir ve kurulu santrallerin çevreye olan etkileri nasıl belirlenmekte ve kontrol edilmektedir?

3-Çanakkale'de kurulmuş, izinleri alınmış ve kurulma aşamasında ki termik santrallerden kaynaklanan, kaynaklanabilecek gaz çökmesi nedeniyle bölgede ciddi çevre sorunlarının oluşması mümkün müdür, böyle bir ihtimal var ise bu konuda hangi tedbirleri aldınız ve almayı düşünüyor musunuz?

4- Çanakkale, Biga Ovası ve Kazdağları bölgelerinde kurulu bulunan sanayi tesislerinin, termik santrallerin, demir çelik fabrikalarının, çimento fabrikalarının kurulduğu ve işletildiği alanlarda tesislerden kaynaklanan atıklar, ağır metaller, dışarı atılan zararlı gazlar ve kül yığınları rüzgar ve yer altı suları vasıtasıyla zaman içerisinde öngörülenden çok daha büyük bir bölgeyi ekolojik olarak tehdit etmektedir. Bu nedenle bölge ekolojisini, toprağını, suyunu ve havasını olumsuz etkileyecek şartların oluşmaması için ne gibi tedbirler aldınız, almayı düşünüyorsunuz?

**CEVAPLAR :**

1-Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Ülkemizde işletmede olan termik santrallerin yaklaşık % 4,1'inin Çanakkale İlinde bulunduğu bilgisi verilmiştir. Çanakkale İlinde kurulu bulunan ve ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesinde yer alıp, Bakanlığımız tarafından ÇED Olumlu karararı verilen 3 proje ile ÇED Yönetmeliği Kapsamı dışında değerlendirilen bir proje toplam 1998,5 MW'e kurulu gücündedir.

Çanakkale İlinde kurulması planlanan ve ÇED Yönetmeliği hükümlerine tabii olup, Ek-1 kapsamında yer alarak Bakanlığımızda ÇED Süreci devam eden 4 adet proje ise 3620 MWe kurulu gücünde bulunmaktadır.

2-Çanakkale İlinde mevcut bulunan 3 adet termik santral projesinin ÇED süreci tamamlanarak ÇED Olumlu kararı verilmiştir. Söz konusu projeler Nihai ÇED Raporlarında yer alan taahhütler ve mer-i mevzuat hükümlerine göre faaliyetlerini gerçekleştirmek zorunluluğundadır.

Kurulması planlanan projelerin ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesinde yer alması durumunda ÇED Yönetmeliği'nin 8 inci maddesine göre Ek-3'te yer alan format doğrultusunda hazırlanan dosya Bakanlığımıza sunulmaktadır. Proje için verilecek özel formatın kapsamını, kriterlerini belirlemek ve bu ilkeler doğrultusunda hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporunu inceleyip değerlendirmek üzere konu ile ilgili kurum/kuruluşların yer aldığı Kapsam Belirleme ve İnceleme Değerlendirme Komisyonu oluşturulmaktadır. Projenin ÇED süreci belirlenen bu komisyon tarafından yürütülmektedir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), projenin başlangıç aşamasında uygulanmaktadır. ÇED bir izin olmayıp, gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları kapsamaktadır.

Proje faaliyete geçmeden önce mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinleri alması, gerek inşaat, gerekse işletme dönemlerinde Nihai ÇED Raporlarında belirtilen hususlar ile ilgili yönetmeliklere göre çalışmalarını gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir kararları yatırıma başlanması için tek bir karar olmayıp, ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinlerin de alınmasını gerektirmektedir. Aynı zamanda gerek Bakanlığımız gerekse de ilgili Valiliği tarafından izleme-kontrol çalışmaları yapılmakta ve tesiste yapılan işler denetlenmekte olup, ÇED Raporunda taahhüt edilen tedbirlerin alınmaması durumunda 2872 sayılı Çevre Kanunu ile 5491 sayılı Çevre Kanununda Değişiklik Yapan Kanun ve bu kanunlara istinaden çıkarılan Yönetmelikler çerçevesinde gerekli iş ve işlemler uygulanmaktadır.

3-Termik santraller, Çevre Mevzuatında kirletici vasfı yüksek tesisler olarak değerlendirilmekte olup, Büyük Yakma Tesisleri Yönetmeliği'ne ve Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğine göre baca gazı sınır değerini, hava kalitesi sınır değerini sağlamak ve ilgili hüküm ve esaslara uygun faaliyette bulunmakla yükümlüdür.

Çanakkale İli Biga İlçesi, Değirmencik Köyü, Köyaltı Mevkiinde faaliyet gösteren İÇDAŞ A.Ş.'nin enerji üretim tesisinden kaynaklanan kirleticilerin hava kalitesi üzerine etkisini tespit etmek amacıyla kurulmuş olan ve Bakanlığımız ulusal hava kalitesi ölçüm ağına bağlı olan istasyonun verileri <http://hava.izleme.gov.tr/> internet adresinden "tesis etki alanı" başlığı altında yayımlanmaktadır. Ölçüm sonuçları Çanakkale Valiliği İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü ve Bakanlığımız tarafından izlenmektedir.

Elektrik Üretim A.Ş. tarafından işletilen 18 Mart Çan Termik Santrali ile İÇDAŞ Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım San. A.Ş. tarafından işletilen termik santrallerle ilgili olarak işletmeciler ile TUBİTAK arasında özel olarak sözleşmeler imzalanmış olup, uzun vadede meydana gelebilecek çevre değerlerine (hava, su ve toprak) ilişkin takip, TUBİTAK tarafından düzenli olarak yapılmaktadır.

Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin 6 ncı maddesi gereğince sanayi tesislerinin etki alanında hava kalitesi sınır değerlerinin aşılmamasını temin etmek ve aşılma durumunda tedbir almak yetkisi ilgili Valiliğinde bulunmaktadır.

Bununla birlikte son yıllarda kurulma talebi ile başvuru yapan tesislerin çevresel etki değerlendirilmesi sürecinde, olası çevresel etkilerini azaltmak ve şikayet konusu olmadan faaliyet göstermelerini temin etmek için mevzuatta yer alan baca gazı sınır değerlerinin altında emisyon verecek şekilde kurulmasına azami özen gösterilmektedir

4- Sanayi tesisleri, işletmeye başlamadan önce faaliyetlerinin olası çevresel etkileri ÇED süreci kapsamında değerlendirilmektedir. Atıklar, mevzuat kapsamında geçici depolanmakta, geri kazanım ya da bertaraf tesislerine gönderilmektedir. Özellikle termik santrallerden kaynaklanan kül atığının çok fazla miktarda oluşması ve geri kazanım alternatifinin kısıtlı olması nedeniyle, düzenli depolama yöntemiyle bertarafı gerçekleştirilmektedir. ÇED süreci tamamlanan düzenli depolama tesisleri için Uygulama Projeleri Bakanlığımıza sunulmakta ve mevzuat kapsamında onaylanmaktadır. Düzenli depolama tesisleri, uygulama projeleri ve ÇED taahhütleri doğrultusunda inşa edilmekte ve Proje Onay Belgesi Bakanlığımız tarafından düzenlenmektedir.

Tesisin faaliyete geçmesini müteakip İl Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız tarafından gerekli denetimler, izlemeler ve kontroller yapılmakta ve mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde idari yaptırım uygulanmaktadır.

Kurulması planlanan tesislerin öncelikle baca gazı sınır değerlerini sağlaması esastır. Çevresel etki değerlendirilmesi sürecinde, tesislerin faaliyete geçmesi ile oluşacak emisyonların hava kalitesi dağılım modellemesi yaptırılarak hava kalitesi sınır değerlerini sağlayıp sağlamadığı incelenmekte, baca gazı ve hava kalitesi açısından ölçüm yapılması ve sınır değerlerin sağlanması istenilmektedir.

Söz konusu tesislerden kaynaklanan ağır metallerin sınırlandırılması konusunda da planlama ve çevre izini alma aşamasında değerlendirme yaptırılmaktadır.

Tesisler faaliyete geçtikten sonra ise çevre izni alınması aşamasında baca gazı ve hava kalitesi sınır değerlerinin ilgili mevzuata uygunluğu değerlendirilmektedir. Gerekli görüldüğünde baca gazı ve hava kalitesi ölçümlerinin tekrarlanması veya ilave ölçümler yapılması istenilmektedir.